Проект!

НАРЕДБА ... за изчисляването на дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и дела на възобновяеми източници в транспорта

Раздел I
Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определят правилата за:

1. изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и дела на енергия от възобновяеми източници в транспорта;

2. нормализиране при отчитане на електрическата енергия, произведена от водноелектрически и вятърни електрически централи;

3. отчитане на енергията от термопомпи.

Чл. 2. (1) Целите за дял на енергията от възобновяеми източници са национална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в страната, задължителна национална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайно потребление на енергия в транспорта и цели за дял на енергията от възобновяеми източници в сектор електрическа енергия, сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане и в сектор транспорт.

(2) Националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и задължителната минимална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта се определят в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България.

(3) Биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса се вземат предвид за целите по ал. 2 и за брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници по чл. 3, ал. 1 само при условие че отговарят на критериите за устойчивост и на критериите за намаление на емисиите на парникови газове, определени в чл. 37 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

Чл. 3. (1) Брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници се изчислява като сбор от:

1. брутното крайно потребление на електрическа енергия от възобновяеми източници;

2. брутното крайно потребление на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;

3. крайното потребление на енергия от възобновяеми източници в транспорта.

(2) Потребените количества електрическа енергия, биогаз или зелен водород от възобновяеми източници не могат да се вземат предвид при изчисляването на повече от една от сумите по ал. 1, т. 1 - 3.

(3) При изчисляване на брутното крайно потребление на енергия по ал. 1 количеството енергия, потребено във въздухоплаването, се счита, че не е повече от 6,18 на сто в пропорционално изражение от брутното крайно потребление на енергия в страната.

(4) При изчисляването на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници и на задължителната минимална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта, делът на биогоривата и течните горива от биомаса, както и на газообразни и твърди горива от биомаса, потребени в транспорта, произведени от хранителни и фуражни култури, не трябва да надхвърля с повече от един процентен пункт делът на тези горива в крайното потребление на енергия в пътния и железопътния транспорт през 2020 г. и е максимално 7 на сто от крайното потребление на енергия в пътния и железопътния транспорт.

(5) При изчисляването на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници и на задължителния дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта, делът на биогоривата, течните горива от биомаса или газообразните и твърдите горива от биомаса, произведени от хранителни и фуражни култури с висок риск от непреки промени в земеползването, за които се наблюдава значително разширяване на производствения район в терени с високи въглеродни запаси, не надвишава равнището на потребление на такива горива през 2019 г. в Република България, освен ако горивата не са сертифицирани като биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса с нисък риск от непреки промени в земеползването.

(6) Делът по ал. 5 може да надвиши равнището на потребление през 2019 г., освен когато биогоривата, течните горива от биомаса или газообразните и твърди горива от биомаса са сертифицирани като горива с нисък риск от непреки промени в земеползването в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2019/807 на Комисията от 13 март 2019 година за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определянето на суровините с висок риск от непреки промени в земеползването, за които се наблюдава значително разширяване на производствения район в терени с високи въглеродни запаси и за сертифициране на биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса с нисък риск от непреки промени в земеползването (ОВ, L 133/1 от 21 май 2019 г.).

(7) В периода от 31 декември 2023 г. до 31 декември 2030 г. делът на биогоривата, течните горива от биомаса или газообразните и твърдите горива от биомаса, произведени от хранителни и фуражни култури с висок риск от непреки промени в земеползването, за които се наблюдава значително разширяване на производствения район в терени с високи въглеродни запаси, намалява до 0 на сто.

Чл. 4. Делът на енергията от възобновяеми източници се изчислява, като брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници се раздели на брутното крайно потребление на енергия от всички източници на енергия и резултатът се изрази в проценти.

Чл. 5. (1) При изчисляване на дела по чл. 4 от сбора по чл. 3, ал. 1 се изваждат:

1. количеството енергия от възобновяеми източници, предмет на статистическо прехвърляне по чл. 14 от ЗЕВИ от Република България към друга държава членка на Европейския съюз, което количество е нотифицирано на Европейската комисия;

2. количеството енергия от възобновяеми източници, произведено в Република България и предмет на съвместен проект по чл. 15, ал. 1 от ЗЕВИ, за което количество в нотификация до Европейската комисия и в последващо уведомление е посочено, че ще бъде отчитано за изпълнение на целите на друга държава членка;

3. при прилагане на съвместни схеми за подпомагане по чл. 16 от ЗЕВИ - количеството енергия от възобновяеми източници, произведена на територията на Република България, което количество съгласно правилото за разпределение в нотификация до Европейската комисия и в последващо уведомление е посочено, че няма да бъде отчитано за изпълнение на целите на Република България.

(2) При изчисляване на дела по чл. 4 към сбора по чл. 3, ал. 1 се прибавят:

1. количеството енергия от възобновяеми източници, предмет на статистическо прехвърляне по чл. 14 от ЗЕВИ от държава членка на Европейския съюз, към Република България, което количество е нотифицирано на Европейската комисия;

2. количеството енергия от възобновяеми източници, произведено в друга държава членка на Европейския съюз, и предмет на съвместен проект по чл. 15, ал. 1 от ЗЕВИ, за което количество в нотификация до Европейската комисия и в последващо уведомление е посочено, че ще бъде отчитано за изпълнение на целите на Република България;

3. количеството електрическа енергия от възобновяеми източници, произведено в друга държава и предмет на съвместен проект по чл. 15, ал. 2 от ЗЕВИ, за което количество в нотификация до Европейската комисия и в последващо уведомление е посочено, че ще бъде отчитано за изпълнение на целите на Република България;

4. при прилагане на съвместни схеми за подпомагане по чл. 16 от ЗЕВИ - количеството енергия от възобновяеми източници, което съгласно правилото за разпределение в нотификация до Европейската комисия и в последващо уведомление е посочено, че ще бъде отчитано за изпълнение на целите на Република България;

5. количеството електрическа енергия от възобновяеми източници, произведена и потребена в трета държава, съгласно чл. 15, ал. 4 от ЗЕВИ, за което Европейската комисия е уважила искането на министъра на енергетиката да бъде отчетено.

(3) Количествата по ал. 1 и 2 съответстват на количествата, посочени в съответните нотификации и/или уведомления, направени от министъра на енергетиката при условията и по реда на наредбата по чл. 9, ал. 4 от Закона за енергетиката или получени от други държави членки, страни по споразумения за съвместни проекти или прилагането на съвместни схеми за подпомагане.

Чл. 6. При изчисляването на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници не се вземат предвид гаранциите за произход.

Чл. 7. (1) При изчисляването на дела на енергията от възобновяеми източници се използват методиката и определенията, посочени в Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно статистиката за енергийния сектор (ОВ, L 304/1 от 14 ноември 2008 г.).

(2) При изчисляванията по тази наредба се използват данни:

1. от общите енергийни баланси, изготвени от НСИ;

2. от Националната информационна система за потенциала, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в Република България по чл. 52 от ЗЕВИ;

3. предоставени от Комисията за енергийно и водно регулиране по чл. 6, т. 7 от ЗЕВИ;

4. получени от други органи на изпълнителната власт.

(3) Статистическите данни, използвани при изчисляването на целите по чл. 2, следва да съответстват на статистическите данни, докладвани на Европейската комисия съгласно регламента по ал. 1.

Чл. 8. Стойностите на целите по чл. 2 се изразяват в абсолютни единици - в килотона нефтен еквивалент (ktoe) или в гигаватчаса (GWh).

Раздел II
Изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в сектор електрическа енергия и сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане

Чл. 9. (1) Брутното крайно потребление на електрическа енергия от възобновяеми източници се изчислява при отчитане на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, включително на произведената електрическа енергия от потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и от общности за възобновяема енергия, с изключение на електрическата енергия, произведена от помпеноакумулиращи водноелектрически централи, използващи предварително изпомпвана на горното ниво вода.

(2) При изчисляване на брутното крайно потребление на електрическа енергия от възобновяеми източници в случаите на комбинирано използване на възобновяеми и невъзобновяеми източници, се взема предвид само количеството електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници.

(3) Количеството електрическата енергия, което се взема предвид при изчисляването на брутното крайно потребление по ал. 2, се изчислява въз основа на енергийното съдържание на всички източници - възобновяеми и невъзобновяеми.

Чл. 10. (1) Брутното крайно потребление на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници се изчислява като сбор от:

1. количеството енергия за районни отоплителни и охладителни системи, произведено от възобновяеми източници;

2. потреблението на друга енергия от възобновяеми източници в индустрията, домакинствата, услугите, селското стопанство, горското стопанство и рибното стопанство, използвана за топлинна енергия, енергия за охлаждане и технологични нужди.

(2) При изчисляване на брутното крайно потребление на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници в случаите на комбинирано използване на възобновяеми и невъзобновяеми източници се взема предвид само количеството топлинна енергия и енергия за охлаждане, произведени от възобновяеми източници.

(3) Количеството топлинна енергия и енергия за охлаждане, което се взема предвид при изчисляването на брутното крайно потребление по ал. 2, се изчислява въз основа на енергийното съдържание на всички източници - възобновяеми и невъзобновяеми.

(4) Годишното увеличение на дела на енергията от възобновяеми източници в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане по чл. 12, ал. 6 и ал. 7 от ЗЕВИ се изчислява при спазване на изискванията на ал. 1 - 3.

(5) При изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане и неговото годишно увеличението се приспада отпадната топлина и студ.

Чл. 11. Топлинната енергия от пасивни енергийни системи, чрез които се постига по-малко енергийно потребление по пасивен път, чрез конструкцията на сградата или топлинна енергия, произведена от невъзобновяеми източници, не се включва в брутното крайно потребление на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници и не се отчита за националната цел по чл. 2, ал. 1.

Чл. 12. (1) Енергията от околната среда и геотермалната енергия, използвана за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане, посредством термопомпи и районни охладителни системи, се включва в брутното крайно потребление на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, при условие че крайното производство на енергия значително надхвърля вложената първична енергия, необходима за задвижване на термопомпите.

(2) Топлинната енергия или енергията за охлаждане, произведена от термопомпи и районни охладителни системи се отчита като енергия от възобновяеми източници по методиката, определена в Делегиран Регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията от 14 декември 2021 година за изменение на приложение VII към Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на методиката за изчисляване на количеството енергия от възобновяеми източници, използвана за индивидуално и централно охлаждане (ОВ, L 139/1 от 18 май 2022 г.).

(3) При определянето на енергията от възобновяеми източници по ал. 2 се взема предвид произведената топлинна енергия и енергия за охлаждане от термопомпи и районни охладителни системи от всички сектори в крайното потребление на енергия.

Раздел III
Правила за нормализиране при отчитане на електрическата енергия, произведена от водноелектрически и вятърни електрически централи

Чл. 13. Електрическата енергия, произведена от водноелектрически и вятърни електрически централи, се отчита при спазване на правила за нормализиране.

Чл. 14. Изчисляването на количеството електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи, се извършва по формулата:

$$\boldsymbol{Q_{N(norm)} = C_N \times \left[\sum_{i=N-14}^{N} \frac{Q_i}{Ci}\right] / 15,}$$

където:

N е референтната година;

QN(norm) - нормализираното количество електрическа енергия, произведена от всички водноелектрически централи през годината N, което се използва за целите на отчитането, изразено в GWh;

Qi - количеството електрическа енергия, действително произведена през година i от всички водноелектрически централи в Република България, с изключение на електрическа енергия, произведена от помпеноакумулиращи водноелектрически централи, използващи предварително изпомпвана на горното ниво вода, изразено в GWh;

Ci - общата инсталирана мощност от всички водноелектрически централи, с изключение на нетната инсталирана мощност от помпеноакумулиращи водноелектрически централи в Република България в края на годината i, изразена в MW.

Чл. 15. Изчисляването на количеството електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи, разположени на сушата, се извършва по формулата:

$$\boldsymbol{Q_{N(norm)} = \left((C_N + C_{N-1})/2\right) \times \left(\left(\sum_{j=N-n}^{N} Q_i\right)/\left(\sum_{j=N-n}^{N} \frac{C_j - C_{j=1}}{2}\right)\right)},$$

където:

N е референтната година;

$Q_{N(norm)}$ - нормализираното количество електрическа енергия, произведена от всички вятърни електрически централи, разположени на сушата в Република България, през годината N, което се използва за целите на отчитането, изразено в GWh;

Qi - количеството електрическа енергия, действително произведена през годината i от всички вятърни електрически централи, разположени на сушата в Република България, изразено в GWh;

Cj - общата инсталирана мощност на всички вятърни електрически централи, разположени на сушата в Република България в края на годината j, изразена в MW;

n - по-ниската от следните две стойности:

- 4, или

- броят години, предхождащи

годината N, за които има данни за инсталираната мощност и за количеството произведена електрическа енергия в Република България, като се взема по-ниската от двете стойности.

Чл. 16. Изчисляването на количеството електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи в морето, се извършва по формулата:

$$\boldsymbol{Q_{N(norm)} = \left((C_N + C_{N-1})/2\right) \times \left(\left(\sum_{j=N-n}^{N} Q_i\right)/\left(\sum_{j=N-n}^{N} \frac{C_j - C_{j=1}}{2}\right)\right)},$$

където:

N е референтната година;

$Q_{N(norm)}$ - нормализираното количество електрическа енергия, произведена от всички вятърни електрически централи, разположени в морето/морските пространства на Република България, през годината N, което се използва за целите на отчитането, изразено в GWh;

Q_i - количеството електрическа енергия, действително произведена през годината i от всички вятърни електрически централи в морето/морските пространства на Република България, изразено в GWh;

C_j - общата инсталирана мощност на всички вятърни електрически централи в морето/морските пространства на Република България в края на годината j, изразена в MW;

n - по-ниската от следните две стойности:

- 4, или

- броят години, предхождащи

годината N, за които има данни за инсталираната мощност и за количеството произведена електрическа енергия в Република България, като се взема по-ниската от двете стойности.

Раздел V
Изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в транспорта

Чл. 17. (1) Крайното потребление на енергия от възобновяеми източници в транспорта се изчислява като сбор от енергийното съдържание на всички видове енергия от възобновяеми източници, които са потребение в транспорта, включително електрическата енергия от възобновяеми източници, доставяна в пътния и железопътния транспорт и рециклираните въглеродни горива. Възобновяемите течни и газообразни горива от небиологичен произход, които са произведени с използването на електрическа енергия от възобновяеми източници, се считат за част от изчисленията по чл. 3, ал. 1, т. 1 само при изчисляването на количеството на електрическата енергия, произведено от възобновяеми източници в Република България.

(2) За изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта се вземат предвид доставените на пазара горива за пътния и железопътния транспорт, при отчитане на енергийното им съдържание. Тези горива са: горивата за бензинови и дизелови двигатели, природния газ, биогоривата, биогаза, възобновяемите течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход, рециклираните въглеродни горива и електрическата енергия, потребена в пътния и железопътния транспорт.

(3) При изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта се вземат предвид и възобновяемите течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход, когато тези горива са използвани като междинни продукти за производството на конвенционални горива.

(4) При изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта, потреблението на биогорива от ново поколение и биогаз за транспорта от суровини тип „А" е най-малко:

1. 0.2 на сто през 2022 г.;

2. 1 на сто през 2025 г.;

3. 3.5 на сто през 2030 г.

(5) При изчисляването на енергията от възобновяеми източници биогоривата и биогаза за транспорта от суровини тип „Б" се ограничава до 1,7 на сто от енергийното съдържание на горивата в транспорта.

(6) При изчисляването на задължителната национална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспорта се прилагат и следните изчисления:

1. количеството биогорива от ново поколение и биогаз за транспорта от суровини тип „А" е равно на 2 пъти енергийното им съдържание;

2. количеството електрическа енергия от възобновяеми източници от пътни превозни средства е равно на 4 пъти енергийното съдържание на вложената електрическа енергия от възобновяеми източници;

3. количеството електрическа енергия от възобновяеми източници от железопътния транспорт е равно на 1.5 пъти енергийното съдържание на вложената електрическа енергия от възобновяеми източници;

4. количеството горива от възобновяеми източници, с изключение на горивата, произведени от хранителни и фуражни култури, във въздушния транспорт и морския транспорт е равно на 1.2 пъти енергийното им съдържание.

(7) Електрическата енергия от възобновяеми източници, потребена в пътния и железопътния транспорт се изчислява въз основа на отчетения дял на електрическа енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на електрическа енергия за изминалите две години, преди отчетната година, в която електрическата енергия е доставена на територията на Република България.

(7) Не се прилага изискването на ал. 6 и електрическата енергия се отчита изцяло като възобновяема, когато електрическата енергия за пътни превозни средства е доставена чрез директен електропровод от енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници.

(8) Електрическата енергия, която се използва за производството на възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход е изцяло възобновяема, когато са спазени подробните правила, определени в Делегирания Регламент (ЕС) 2023/1184 на Комисията от 10 февруари 2023 година за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на методология на Съюза за определяне на подробни правила за производството на възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход (ОВ, L 157/14 от 20 юни 2023 г.) и Делегиран регламент (ЕС) 2023/1185 на Комисията от 10 февруари 2023 година за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на минимален праг за намаление на емисиите на парникови газове от рециклирани въглеродни горива и определяне на методика за оценяване на намалението

на емисиите на парникови газове от възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и от рециклирани въглеродни горива.

Чл. 18. За изчисляване на крайното потребление на енергия в транспорта се използват стойностите за енергийното съдържание на горивата в транспорта, определени съгласно приложение 1. За определянето на енергийното съдържание на горивата в транспорта, които не са включени в приложение 1 се използват стандарти на Европейската организация за стандартизация (ESO). Когато от ESO не е приет съответния стандарт се използват стандартите на Международната организация за стандартизация (ISO).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Пасивни енергийни системи" са системи, които поддържат своя микроклимат самостоятелно, без да използват активни отоплителни и/или охладителни системи.

§ 2. С наредбата се въвеждат изисквания на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ, L 140/16 от 5 юни 2009 г.) и на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници.

§ 3. Разпоредбите на наредбата, които се отнасят за държавите членки на Европейския съюз, се прилагат и за държавите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Отменя се НАРЕДБА № РД-16-869 от 2.08.2011 г. за изчисляването на общия дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта, издадена от министъра на икономиката, енергетиката и туризма (обн., ДВ, бр. 70 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 63 от 2014 г.; изм., бр. 42 от 2015 г., изм. и доп., бр. 23 от 2019 г.).

§ 5. Наредбата се издава на основание чл. 13, ал. 7 ЗЕВИ.

§ 6. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение 1

Енергийно съдържание на горивата в транспорта

Гориво	Долна топлина на изгаряне	
	тегловно енергийно съдържание, MJ/kg	обемно енергийно съдържание, MJ/l
Биоетанол (етанол, произведен от биомаса)	27	21
Био-ЕТБЕ (био етил-третичен-бутил-етер)	36 (от която стойност 37 % от възобновяеми източници)	27 (от която стойност 37 % от възобновяеми източници)
Биометанол (метанол, произведен от биомаса, който се използва като биогориво)	20	16
Био-МТБЕ (био метил-третичен-бутил-етер, произведен въз основа на биометанол)	35 (от която стойност 22 % от възобновяеми източници)	26 (от която стойност 22 % от възобновяеми източници)
Био-ДМЕ (диметилетер, произведен от биомаса, който се използва като биогориво)	28	19
Био-ЕТБЕ (био етил-третичен-бутил-етер)	38 (от която стойност 29 % от възобновяеми източници)	29 (от която стойност 29 % от възобновяеми източници)
Биобутанол (бутанол, произведен от биомаса, който се използва като биогориво)	33	27
Биодизел (метилов естер, произведен от растително или животинско масло, с качеството на дизелово гориво, който се използва като биогориво)	37	33
Биодизел, получен чрез реакцията на Fischer-Tropsch (синтетичен въглеводород или смес от синтетични въглеводороди, произведени от биомаса)	44	34
Хидрогенирано растително масло (растително масло, термохимично третирано с водород)	44	34
Чисто растително масло (масло, което е произведено от маслодайни култури чрез пресоване, екстракция или сходни процедури, нерафинирано или рафинирано, но химически непроменено, когато е съвместимо с типа двигател и съответните изисквания за емисии)	37	34
Биогаз (горивен газ, произведен от биомаса и/или от биологично разлагаща се част от отпадъци, която може да бъде пречистена до продукт с качества на природен газ, който се използва като биогориво, или съответно генераторен газ от дървесина)	50	—
Бензин	43	32
Дизелово гориво	43	36